

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK ÉS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK KÉSZÍTÉSE

2022

Mi készült?

Településfejlesztési koncepció (Tk)

A településfejlesztési tervezési folyamat során egy település célok formájában fogalmazza meg saját jövőképét, az elérésükhöz szükséges folyamatokat, megnevezi a feladatokat (projekteket, intézkedéseket) és a megvalósítást biztosító eszközöket (forrásokat és a megvalósítás lehetőségeit).

A koncepció készítése hosszú távra (15-20 év) készülő célrendszer kialakítását jelenti, amely a település lakosainak és az önkormányzati vezetésnek irányt mutat a fejlesztésekkel kapcsolatos döntések meghozatalában. A koncepcióban szükséges meghatározni a település jövőképét, a lakosság (beleértve a gazdasági szereplők, civil szervezetek, egyházak) igényeinek legjobban megfelelő célokat, részcélokat. Itt kerülnek megfogalmazásra a legfontosabb társadalmi, gazdasági, műszaki, intézményi és környezeti problémákra adott válaszok. A településfejlesztési koncepció egy olyan útmutató, amely a fő fejlesztési irányvonalakat jelöli ki az önkormányzat és a lakosság elképzeléseinek megvalósításában. Emellett hozzájárul a lakosság, a gazdasági szereplők, civil szervezetek és egyéb csoportok, valamint a helyi politikai döntéshozók céljainak harmonizálásához a magasabb szintű település- és területfejlesztési eszközök figyelembe vételével.

Mi készült?

Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)

Az integrált településfejlesztési stratégia a koncepcióval összhangban készülő középtávú (4-10 év) településfejlesztési eszköz, mely az Európai Unió tervezési ciklusához igazodva, az elérhető uniós és hazai pályázati támogatási rendszer adta keretekben gondolkodva projektszintű intézkedéseket határoz meg. Az ITS tervezés fókuszált területi alapegysége az akcióterület, amely olyan fejlesztési ütemezést jelent, melyben egymásra épülő beruházás jellegű és soft (humán) fejlesztések (projektek) megvalósítása történik meg. Az akcióterületeken kívül eső projektek városrészenkénti vagy a település egészére nézve pontszerű vagy hálózatos fejlesztési célok formájában jelennek meg. Az ITS a projektszintű alábontással a megvalósítás pénzügyi (önerő, elérhető pályázatok), időbeli és térbeli (akcióterületi, városrészi) folyamatát is tartalmazza.

Miért volt szükség a felülvizsgálatra?

Megváltoztak a külső tényezők:

- a 2020-ban a világban kitört COVID-19 koronavírus pandémia miatt megváltoztak a piaci, gazdasági körülmények, befektetési tendenciák;
- a korábbinál sokkal jelentősebb mértékben szintre emelkedett az energiahatékonyság, a környezetvédelem, a klímaváltozás kérdése;
- a digitalizáció, a kommunikáció sosem látott fejlődésen ment keresztül, a smart (okos) eszközök, új telekommunikációs szabványok (5G) elterjedése a települési és teleülésüzemeltetési szolgáltatások, tevékenységek új megközelítését hívták életre;
- az Európai Unióban 2021-ben új 7-éves tervezési időszak kezdődött, a kohéziós politikában új irányok jelentkeztek
- a fenntartható európai városokról szóló Lipcsei Charta megújításra került 2020-ban, amely funkcionális kapcsolatot teremt a 2020 utáni városfejlesztési menetrend és a területfejlesztési menetrend között.

Miért volt szükség a felülvizsgálatra?

Megváltoztak a belső tényezők:

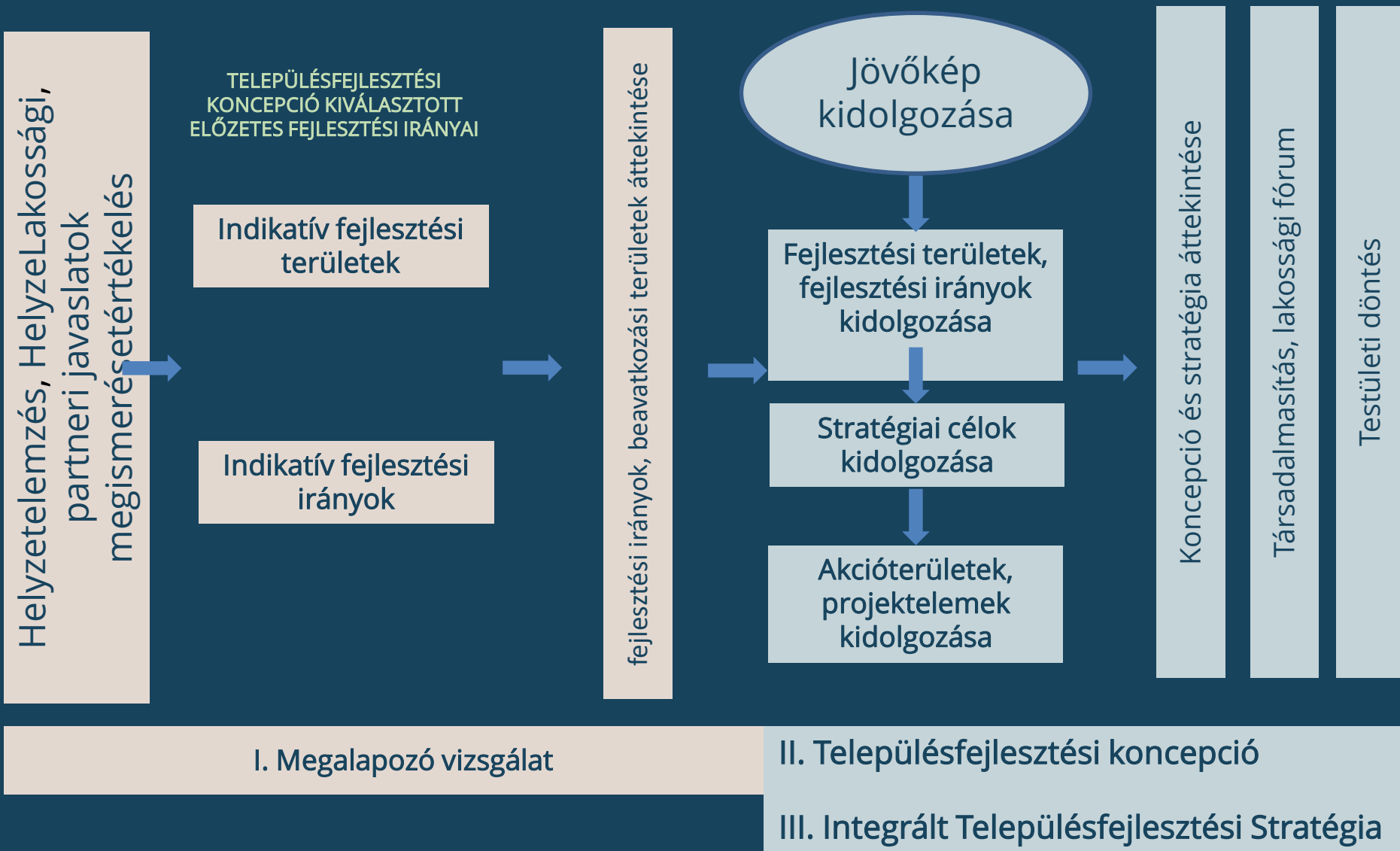
- a pandémiahelyzet miatt jelentős mértékben megterhelésre került az önkormányzat egészségügyi és szociális intézményrendszere, amely feltárta a működési-gazdálkodási hiányosságokat;
- az országban bevezetett vírusjárvány miatt veszélyhelyzet és rendkívüli jogrend a korábbinál nagyobb mértékű adóelvonást eredményezett a helyi önkormányzatoktól, ezért 2021-től az önkormányzati gazdálkodás a korábbinál kevesebb mozgásteret nyújt a kerületfejlesztési célok megvalósítására;
- a lakosság életminősége a járványhelyzet következtében romlott, nőtt a munkanélküliség, egyes gazdasági szektorok (pl. turizmus-vendéglátás) jelentős bevételkiesét szenvedett el.

Miért volt szükség a felülvizsgálatra?

Jogszabályi és tervi háttér:

- a Partnerségi Megállapodásban foglaltak mentén kidolgozott, 2021-2027 támogatási időszak operatív programjai (Széchenyi Terv Plusz: DIMOP Plusz, EFOP Plusz, MAHOP Plusz, IKOP Plusz, GINOP Plusz, TOP Plusz, VOP Plusz, KEHOP Plusz) ;
- Országos Területrendezési Terv (OTrT) (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény Második rész)
- Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (BATrT) (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény Harmadik rész)
- Budapest Területfejlesztési Konceptiója
- Fővárosi Területfejlesztési Program
- Budapest Integrált Területi Programja
- Budapest 2030 Hosszútávú Városfejlesztési Konceptió
- Budapest Integrált Településfejlesztési Stratégia – Otthon Budapesten

A TERVEZÉS FOLYAMATA

Célrendszer (TK)

JÖVŐKÉP

Budavár hatékonyan felkészül a klímaváltozás okozta kihívásokra, fenntartható és élhető környezetet biztosít lakóinak, civil és gazdasági szereplőinek, támogatja a digitális technológiák közösségi célú terjedését, a természeti környezettel és az épített örökséggel felelősségteljesen gazdálkodik

Átfogó célok	Á1: A kerület élhetőségének javítása, a lakónépesség jólétének fenntartása (TÁRSADALOM)	Á2: Klímatudatosság és energiahatékonyság fokozása, a helyi értékek megőrzésének figyelembevételével (KÖRNYEZET)	Á3: Innovatív és alkalmazkodó gazdasági szerkezet feltételeinek javítása (GAZDASÁG)
Tematikusság és területi részcélok	R1: Lakossági igényekhez alkalmazkodó, fenntartható kerületi szolgáltatások kialakítása	R5: A kerület jövőbeli funkcionális központjának kijelölése és a távlati fejlesztések meghatározása	
	R2: Befogadó társadalmi környezet, erős helyi identitás és közösségi kezdeményezések támogatása	R6: A kerület adottságait kiaknázó turisztikai fejlesztések megvalósulásának támogatása	
	R3: A kerületi szabadidős és sporttevékenységek feltételeinek javítása	R7: Fenntartható, tudatos, XXI. századi igényeket kielégítő közlekedésfejlesztés	R8: Gyógyturisztikai fejlesztések
	R4: Lakhatási feltételek javítása	R9: Vállalkozásbarát gazdasági környezet megteremtése	
	R10: Kerületi zöldfelületi rendszer fejlesztése		
	R11: Élő Várnegyed: A Várnegyed kulturális szerepkörének és épületállományának fejlesztése		
	R12: A Déli Pályaudvar és környezetének komplex fejlesztése		
	R13: A Duna-part komplex fejlesztése		
Horizontális elvek	H1: Értékőrző és megújuló szemléletű, tudatos és kezdeményező városfejlesztés – partnerségben a kerület lakosaival, civil, gazdasági és kulturális szereplőivel, az Önkormányzat koordinálásával		
	H2: Klímatudatosság, energiahatékonyság és fenntarthatóság elvének figyelembevétele valamennyi fejlesztésben		
	H3: Digitális és okos technológiák elterjedésének elősegítése, támogatása		

Célrendszer (ITS)

Átfogó célok	Á1:	Á2:	Á3:
	A kerület élhetőségének javítása, a lakónépesség jólétének fenntartása (TÁRSADALOM)	Klímatudatosság és energiahatékonyság fokozása, a helyi értékek megőrzésének figyelembe vételével (KÖRNYEZET)	Innovatív és alkalmazkodó gazdasági szerkezet feltételeinek javítása (GAZDASÁG)
Tematikus és területi részcélok	S1: Az önkormányzati tulajdonú kerületi intézményrendszer lakossági igényeken alapuló, fenntartható működtetésének biztosítása	S6: A kompakt város elvének érvényesítése: helyben elérhető, minőségi lakossági és turisztikai szolgáltatások elérhetőségének javítása	
	S2: A helyi identitástudat erősítését támogató beavatkozások, lakossági és civil kezdeményezések, programok támogatása	S7: Az épített és kulturális örökségen alapuló turizmus feltételeinek javítása, a helyi lakosság és a gazdasági igények figyelembevételével	
	S3: A kerületi szabadidős- és sportinfrastruktúra lakossági igényeken alapuló, ütemezett fejlesztése	S8: Környezetbarát, a helyi lakossági igényeket kiszolgáló, akadálymentes, a külső hálózathoz jól kapcsolódó, az átmenő forgalom csökkentését és a parkolási problémákat megoldó közlekedésfejlesztés	S9: A gyógyturizmusban rejlő lehetőségek hatékonyabb kihasználása a meglévő tradicionális fürdők bázisán
	S4: Minőségi, fenntartható, energiahatékony önkormányzati (bér)lakásállomány kialakítása		S10: A meglévő gazdasági szereplők megtartása és új vállalkozások megtelepedésének elősegítését támogató beavatkozások kidolgozása
	S5: A kerület helyi és fővárosi szinten is jelentős rekreációs igényeket kielégítő zöldfelületi rendszerének ütemezett fejlesztése		
	S11: Élő Várnegyed: A Várnegyed kulturális szerepkörének és épületállományának fejlesztése		
	S12: A Déli Pályaudvar és környezetének komplex fejlesztése		
	S13: A Duna-part komplex fejlesztése		
	H1: Értékőrző és megújuló szemléletű, tudatos és kezdeményező városfejlesztés – partnerségben a kerület lakosaival, civil, gazdasági és kulturális szereplőivel, az Önkormányzat koordinálásával		
	H2: Klímatudatosság, energiahatékonyság és fenntarthatóság elvének figyelembevétele valamennyi fejlesztésben		
Horizontális elvek	H3: Digitális és okos technológiák elterjedésének elősegítése, támogatása		

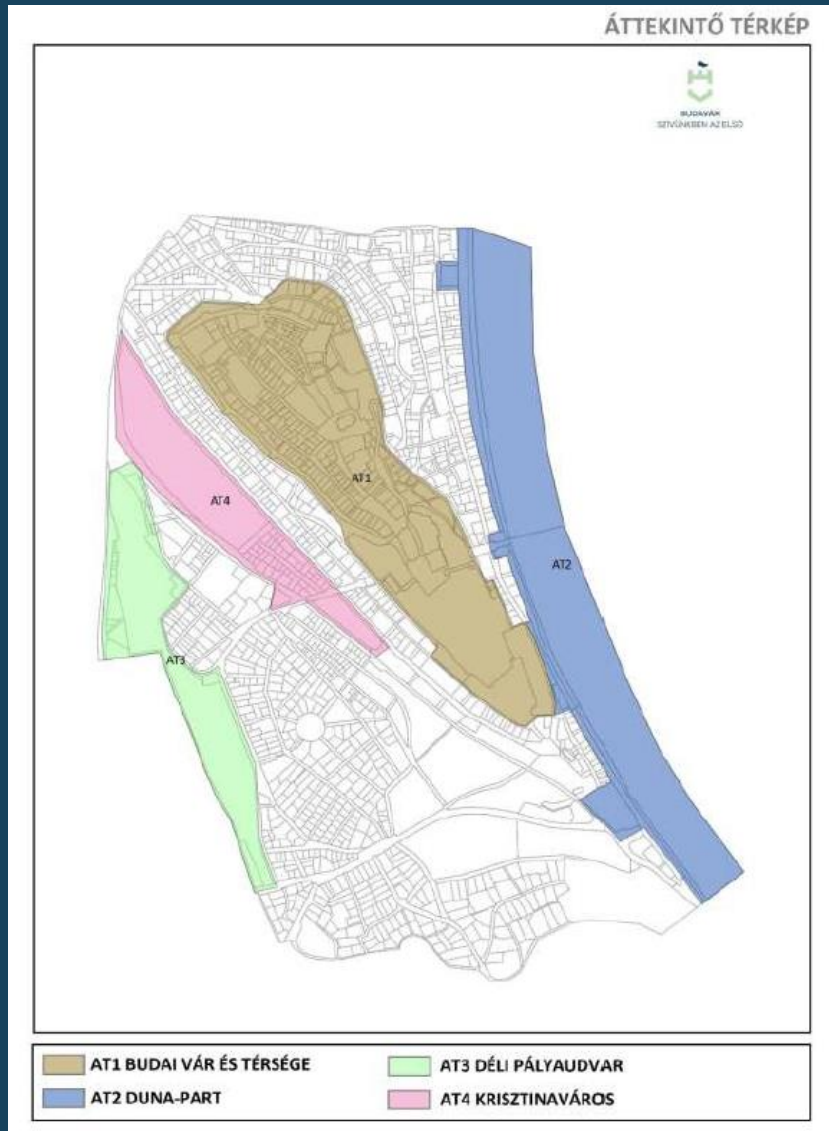
Beavatkozások (ITS)

- Akcióterületi projektek
- Akcióterületi projektnek tekinthetők a térben és időben koncentrált, egymással összehangolt beavatkozásokból álló projektek. A térben való koncentráltság azt jelenti, hogy a beavatkozások egy jól meghatározható határvonallal körülvett területen belül történnek. Az időben való koncentráltság pedig azt jelenti, hogy az akcióterületen belüli beavatkozások szintén egy jól meghatározott, de záros határidőn belül - legfeljebb néhány év alatt, jelenleg a 2021-2027-es uniós cikluson belül – megtörténnek. Az akcióterületen végbemenő fejlesztések:
- egymással szinergikus hatást fejtenek ki, vagyis az egyes projektelemek segítik más,
- projektelemek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését,
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen.
- Akcióterületen kívüli önálló projektek, kulcsprojektek
- Nem minden – a város területén megvalósuló - projekt tekinthető akcióterületi projektnek, mert vagy időben, vagy térben nem koncentráltak, vagy a beavatkozás jellege nem komplex. Térben nem koncentrált projekt például egy olyan program megvalósítása, amely a város különböző pontjain jelent pontszerű beavatkozásokat. Időben nem koncentrált az a projekt, amelynek megvalósítása csak hosszabb idő alatt lehetséges. Végül nem komplex jellegű az a projekt, amely egyetlen, pontszerű beavatkozást jelent. Jellemző akcióterületen kívüli projektek:
- önálló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, energetikai fejlesztése,
- közterület- és környezetrendezés a város egy-egy pontján,
- új, önálló létesítmény elhelyezése a városszövetben,
- hosszabb idő alatt (nem akciószerűen) megvalósítható fejlesztések (meglévő lakóterületek átépülése, ipari területek funkcióváltása, stb.)

Beavatkozások (ITS)

- Hálózatos projektek
-
- Hálózatos projektnek az egymással összehangolt, térben kapcsolódó beruházási és nem beruházási jellegű projekteket nevezzük. A térben való kapcsolódás azt jelenti, hogy a hálózatos projekt kiterjedhet több városrészre, vagy akár a város egészére is, kapcsolódhat továbbá nagyobb léptékű térségi (országos, megyei, járási) hálózatokhoz is. A hálózatos projekt:
 -
 - több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemekből áll,
 - a város egészére vagy annak egy részére – például több akcióterületre – terjed ki,
 - a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik.
- Soft projektek
-
- Soft projektnek a célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű tevékenységeket nevezzük. Ide tartozhat:
 - szabályozási tevékenység
 - városmarketink célú tevékenység
 - magánbefektetők bevonását, partnerség ösztönzését szolgáló tevékenységek
 - vállalkozásfejlesztési, munkahelyteremtési programok
 - szemléletformáló tevékenységek
 - helyi kedvezmények biztosítása (adó, építésügyi, stb.)

Akcióterületek lehatárolása

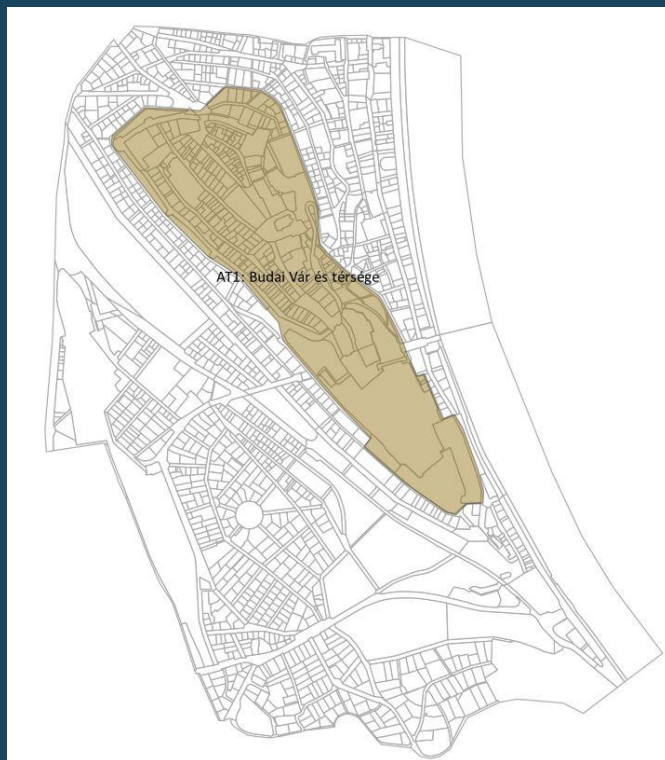
AT1: Budai vár és térsége

AT2: Duna-part

AT3: Déli Pályaudvar

AT4: Krisztinaváros

Budai vár Akcióterület

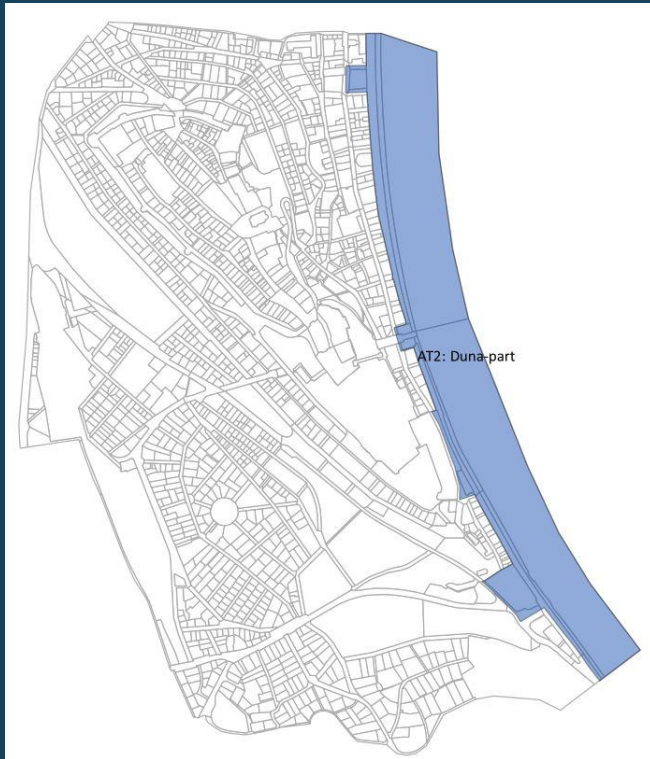

Az akcióterület határa:

- Lovas út – Palota út – Váralja utca – Hunyadi János út – Szabó Ilonka utca – Hunfalvy utca – Bécsi kapu tér

AT1.1	Kapisztrán tér megújítása
AT1.2	Esztergomi Rondella megújítása
AT1.3	Természetes barlang és pincerendszer fejlesztése
AT1.4	Eltemetett Mátyás-kori zsinagóga rekonstrukciója és bemutatása
AT1.5	Szentháromság tér felújítása
AT1.6	Csúszásveszély megszüntetése
AT1.7	Honvéd Főparancsnokság épületének rekonstrukciója
AT1.8	Palota fejlesztése
AT1.9	MTA tömb hasznosítása
AT1.10	Parkolás és forgalmi rend kialakítása
AT1.11	Közösségi tér kialakítása az Országos Villamos Teherelosztó épületében
AT1.12	Technológiai ház kialakítása a Hackerspace műhelyek mintájára
AT1.13	Budavári Művelődési Ház revitalizálása
Továbbiakban lásd: ITS véleményezési anyag	

Duna-part Akcióterület

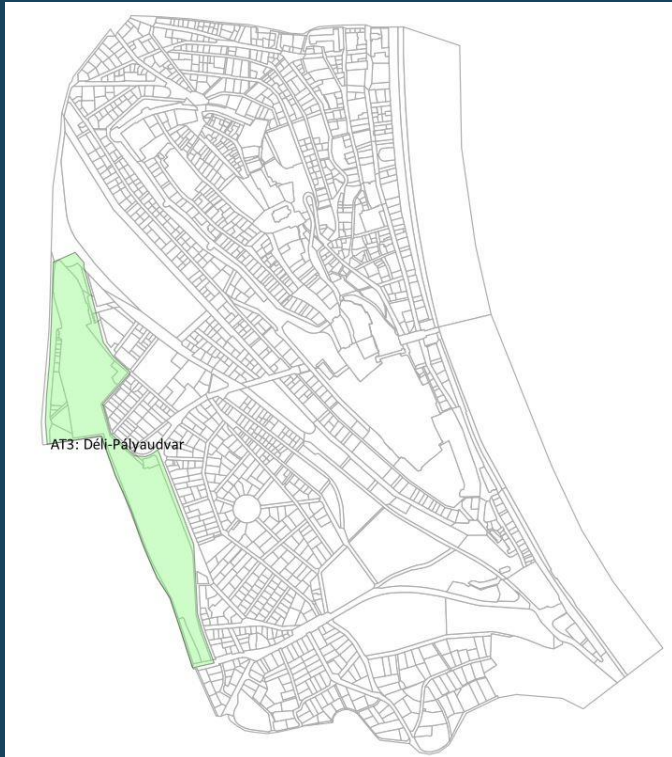

AT2.1	Forgalom újraosztása
AT2.2	Batthyány tér megújítása
AT2.3	Duna-parti kikötők lakosságbarát fejlesztése
Továbbiakban lásd: ITS véleményezési anyag	

Az akcióterület határa:

Csalogány utca – Fő utca – Batthyány tér – Clark Ádám tér – Lánchíd utca – Várkert rakpart – Döbrentei tér – Szent Gellért rakpart – Duna-folyam

Déli Pályaudvar Akcióterület

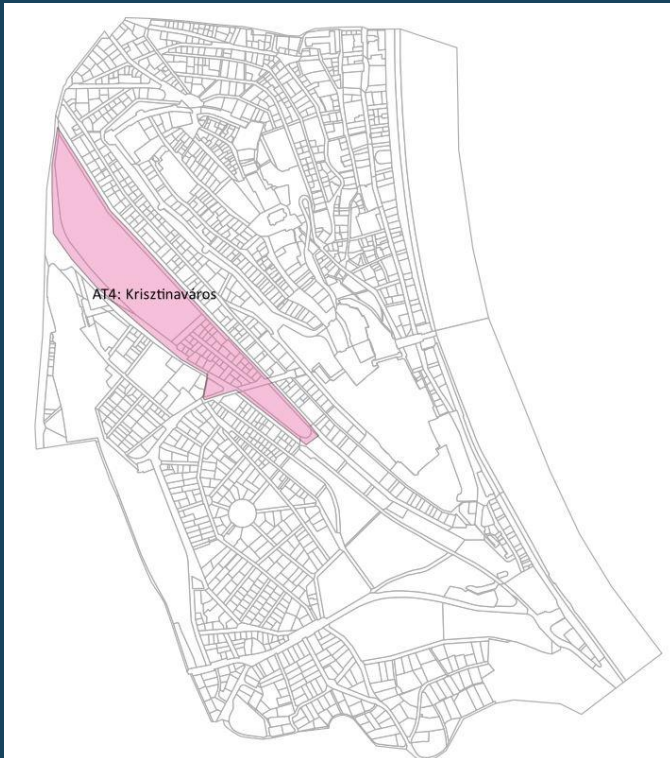

AT3.1	Déli pályaudvar fejépületének felújítása, környezeti rendezése	MÁV által indított projekt, hogy a homlokzati burkolataitól megfosztott, helyenként balesetveszélyes épület megújuljon
Továbbiakban lásd: ITS véleményezési anyag		

Az akcióterület határa:

Alkotás utca – Krisztina körút – Kosciuszko Tádé utca – Kuny Domokos utca – Győző utca – Mészáros utca – Hegyalja út – Avar utca – Győri út – Márvány utca

Krisztinaváros Akcióterület

AT4.1	Krisztina tér városrész központtá fejlesztése	A jelenlegi közlekedési csomópont funkció helyett multi-funkciós, klímatudatos és innovatív fejlesztés, közösségformálási igénnyel (pl. termelői piacok), vízmegtartó zöldfelületekkel és vízáteresztő szilárd burkolatokkal
Továbbiakban lásd: ITS véleményezési anyag		

Az akcióterület határa:

Krisztina körút – Krisztina tér – Horváth kert – Attila út

Hálózatos projektek közlekedési infrastruktúra fejlesztése, energetikai korszerűsítések

H1.1	Car-sharing elektromos autópark és dokkolók	Közösségi használatú elektromos személyautók rendszere, segít a gépjárműforgalom csökkentésében
H1.2	Bicikliutak fejlesztése	A diákok sportolási lehetőségeinek megteremtése az iskola tornateremmel történő bővítésével egészségük megőrzése érdekében
H1.3	Egyéni és bérelhető elektromos eszközök használati lehetőségeinek fejlesztése	A kerületben bérelhető elektromos eszközök használatának, tárolásának, parkolásának helyi szintű szabályozása, lehetőségeinek fejlesztése
H1.4	A Gellérthegyi Sikló és környéke fejlesztése	Parkolóhelyek kialakításával egybekötött nemzetgazdaságilag kiemelt fejlesztés
H1.5	Döbrentei tér forgalmi revíziója	A Sikló fejlesztéséhez kapcsolódó, nemzetgazdaságilag kiemelt fejlesztés

H2.1	Önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése
Továbbiakban lásd: ITS véleményezési anyag	

Hálózatos projektek idegenforgalmi fejlesztések

H3.1	Turisztikai alkalmazások fejlesztése	Új alkalmazások (appok) kifejlesztése a tájékoztatás, a turizmus és helyben lakók közötti konfliktusok oldása érdekében, autómentes élménytúrák szervezése (Budavár 360 app)
H3.2	Közterületi Wi-Fi, okospadok, optikai kábelezés	Turizmus és a lakosság kiszolgálása, smart city programok, tanösvények digitális támogatása
H3.3	Közterületi illemhelyek fejlesztése, ivókutak kialakítása	A turizmus kulturált kiszolgálása érdekében több helyszínen új vizesblokk kialakítása
H3.4	Közterületi rendezvényhelyszínek infrastrukturális fejlesztése	
Továbbiakban lásd: ITS véleményezési anyag		

Hálózatos projektek oktatás, egészségügy, szociális ellátás

H5.1	Speciális fejlesztést igénylő gyerekeknek óvoda létesítése	
H5.2	Batthyány Lajos Általános Iskola tornaterme	A diákok sportolási lehetőségeinek megteremtése az iskola tornateremmel történő bővítésével egészségük megőrzése érdekében
H5.3	Czakó Sport- és Szabadidőközpont fejlesztése	Változatosabb sportpályák és eszközök, új, multifunkciós öltözőépület az egészségmegőrzés érdekében
H4.1	Idősek szeretet otthona építése	A kerületben nincs idős otthon, és erős társadalmi igény mutatkozik rá. A kiválasztott ingatlan az önkormányzati tulajdonban lévő Logodi utca 37.
H4.2	Krízisotthonok létesítése	Bántalmazott személyek ideiglenes elhelyezésére szolgáló otthonok létesítése
H4.3	Szociális bérlakás építés	A program saját ingatlanokon épített lakóépületekben testesülne meg, elősegítve a meglévő bérlakások mobilitását és a kerület fiatalítását („fecskeház” létesítésével).
H4.4	Orvostechnikai eszközök beszerzése, szakrendelő fejlesztése	A szakrendelők eszközparkjának bővítése (CT, MR, stb.), az egészségügyi szolgáltatások bővítése, rendelők épületének fejlesztése

Hálózatos projektek környezetvédelem, zöldfelületi rendszer

H6.1	Hulladékgyűjtés és újrahasznosítás lehetőségeinek fejlesztése	Hulladékudvar létesítése a kerületben, a komposztálás népszerűsítése szemléletformáló projektek (pl. iskolák közötti versenyek) kiadványok és képzések szervezése
H6.2	Zöldfelületek fejlesztése	Meglévő zöldterületeink fejlesztése (pl. Vörösmarty, Liszt-park), tabáni tanösvény felújítása, új tanösvények kialakítása (pl. madár, dendrológia), új területek bezöldítése, hőszigetek felszámolása
H6.3	Közösségi kertek kialakítása, magánkertek klímatudatos fejlesztésének támogatása	A közösségi kert szemléletformáló és hatékony eszköz a helyi közösség fejlesztésében, zöldfalak létesítésének elősegítésében is
H6.4	Állatvédelem, élőhelyvédelem, biodiverzitás megtartása	Vadon élő és háziállatok védelme, a természetes élőhelyek védelme különösen a rovarokra és védett állatfajokra tekintettel, biológiai szúnyogirtás
H6.5	Villámárvizek kialakulásának megelőzése	Vízmeztartó zöldfelületek és vízáteresztő szilárd burkolatok kiépítésével (kombinációjával) csökkenteni a veszélyes vízmennyiséget

Továbbiakban lásd: ITS véleményezési anyag

Hálózatos projektek önkormányzati ingatlangazdálkodás

H7.1	Önkormányzati megújítása	bérlakásállomány	A Budapesten általánosan csökkenő bérlakásállomány és a magas ingatlanárak hívták életre a fejlesztést. A projekt megvalósítási helyszínéül a Győző utca – Kuny Domokos utca kereszteződésében lévő három telek került felmérésre, ahol összesen 85-90 db lakás helyezhető el.
Továbbiakban lásd: ITS véleményezési anyag			

Hálózatos projektek nem beruházási jellegű, soft projektek

SP1	Képzési programok szervezése, támogatása
SP2	Világörökségi értékekre alapozott turizmusfejlesztés
SP3	Városmarketing
SP4	Identitástudat növelése, közösségépítés
SP5	Szemléletformálás, környezettudatosság növelése
SP6	Önkormányzati ügyintézés feltételeinek javítása
SP7	Civil szervezetek számára nagyobb nyilvánosság biztosítása
SP8	Szolgálati lakás program
SP9	Szociális és piaci alapú bérlakás program
SP10	Online üzlethelyiség portál indítása
SP11	Hazai startup cégek támogatási rendszerének kidolgozása, nyilvánosság biztosítása
SP12	Környezettudatos kereskedelmi tevékenységek támogatása, csomagolóanyag-mentesség és/vagy visszaváltási lehetőségek támogatása
SP13	Rugalmas, ösztönző és hatékony közterület-használati rendszer kidolgozása
SP14	Energiahatékonysági lakáskorszerűsítési program kidolgozása
SP15	Lakossági / lakóközösségi zöldfelületek fejlesztését támogató program kidolgozása
SP16	Kerületi kerékpárhálózat-fejlesztési koncepció kidolgozása
SP17	Esélyegyenlőség és szociális biztonság fejlesztése
SP18	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, bővítése
Továbbiakban lásd: ITS véleményezési anyag	

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

